

ROK 1948

Rozhodnutím Poverníctva vnútra v druhej polovici roku 1948 dostala obec „nový“ úradný názov Oravská Polhora namiesto doterajšieho nesprávneho: „Polhora pri Námestove“, ktorý bol zavedený v r. 1927. Teda nový názov už bol užívaný pred uvedeným rokom, totiž od vzniku prvej ČSR r. 1918 - 1927.

Taktiež podľa nariadenia bolo zavedené počítanie plošnej miery pozemku v katastri obce z dosiaľ označovaných katastr. jutár na hektárové miery, takže po tomto prepočte rozloha územia vyniesla 8.448 ha, z čoho súkromným roľníkom pripadlo 2.228 ha, počítajúc s lesami a neplodnou pôdou. Februárové udalosti mali celkom kľudný priebeh a prevažná väčšina obyvateľstva nevedela o nich, totiž nechápal pospolitý ľud význam tohto deja, pretože politický smer medzi občanmi nebol dost' vyjasnený. Vzrušenie a obavy boli bádateľné u činovníkov Demokratickej strany, ktorí význam udalosti čoskoro pochopili a obávali sa perzekúcie, avšak obavy boli zbytočné. Zmeny v obci nenastali, ibaže bol zvolený Akčný výbor, ktorého predsedom sa stal robotník Jozef Vrubeľ. Miestnu organizáciu Komunistickej strany viedol vtedy Ján Vojtas, lebo predošlý predseda medzitým zomrel niekde v Čechách, kde bol na zárobku.

V tomto roku konečne dozrela v mozgoch občanov družstevná myšlienka a pred jarou sa začal nábor členov do Potravného družstva, ktoré potrebovalo členský kapitál v sume aspoň 40.000,- Kčs, ale zato malo slúžiť lepšie ako súkromné obchody. Nábor sa pekne podaril, ale predseda národného výboru sa zdráhal dať potrebné potvrdenie, že obec takýto siedmy obchod potrebuje. Po nátlaku vyšších orgánov bolo aj potvrdenie vydané a dňa 29. mája Potravné družstvo so 168 členmi a 576 podielmi založené. Za jeden podiel bolo stanovené vložiť sumu 100,- Kčs a zápisné po 10,- Kčs, no niekoľko občanov splatilo po 50 i viac podielov. Za predsedu bol zvolený Ján Pienčak, roľník; za účtovníka Ján Juritka a za pokladníka Anton Vorčák, roľníci. Zakladateľom tohto družstva bol Jozef Borovka, ktorý potom zostal obchodvedúcim. Obchodná miestnosť bola zriadená v jeho novom, tomto roku vybudovanom dome, preto obchodnú činnosť družstvo začalo až 14. októbra.

Tohto roku aj mechanizácia prenikla do obce. V marci dovezol občan Jozef Tyrol úplne nový traktor – Zetor 25, ktorý zadovážil z vlastných prostriedkov, nakoľko menovaný občan bol zámožným roľníkom a mimo toho mal obchod s miešaným tovarom. Pri traktore bol dvojradicový pluh a dve vlečky. Celá súprava mala cenu 135.000,- Kčs. Traktor väčšinou používal na prepravu dreva na železničnú stanicu a na dopravu iného tovaru. Jarnú orbu mohol previesť len na niektorých pozemkoch v dolnej časti chotára, avšak roľníci neuznávali výhodu tohto stroja, pretože oral prihlboko, teda ho ani nežiadali, takže oral iba svoje pozemky. Neskôršie podobný traktor zadovážil aj jeho brat Anton Tyrol.

V júli obec kúpila novú motorovú striekačku o sile 12 HP za 105.000,- Kčs s celým príslušenstvom. Slávnostná posviacka striekačky bola 5. septembra, ktorú odbavil rabčianský farár. Krstnými otcami boli: Jozef Tyrol a Ján Krcha, ktorí dali vystrojiť hostinu pre obyvateľstvo, pozostávajúcu z gulášu a piva.

Neobyčajný prírodný zjav sa vyskytol ktoréhosi dňa koncom mesiaca júna na území tunajšej obce. Vtedy za dlho trvajúceho daždivého počasia spadol na pozemok zvaný „Pod Babovkou“ malý meteor. Tento pozemok leží východne od dediny v rali Nižnej šoltyskej pri Jasenickej holi. Občania zbadali príhodu až o niekoľko dní, keď sa vyjasnilo, lebo v daždi nikto nešiel do poli, ale celý tento zjav si vysvetľovali po svojom. Nazdávali sa totiž, že to bolo zapríčinené výbuchom nahromadenej vody, vyvierajúcej z prameňa v blízkosti miesta dopadu. Kráter sa tiež skoro zasypal, lebo miesto sa nachádza na prudkom svahu a na bažinatej pôde, keďže prameň je vyššie.

Najpôsobivejším dôkazom na dlhší čas zostali však rozhodené kusy zeme v okruhu okolo 100 metrov, čo svedčilo o mohutnom náraze ťažkého telesa, ktorý možno prirovnať

hodenému kameňu do blata. Veľkosť meteora bolo možné odhadnúť aj podľa jedného balvanu zeme o obsahu 10 – 15 m³, odhodeného do vzdialenosti asi 40 metrov. O tomto zjave sa nepodávala správa nikde, pretože sa príčina pripisovala vode, ako bolo vyššie spomenuté.